

CO, GDZIE, KIEDY?

SPIS WYDARZEŃ I IMPREZ REGIONALNYCH

KOLEJNA SENIORKA OSZUKANA. KOBIEȚA STRACIŁA 80 TYSIĘCY ZŁOTYCH S. 6

Fot. freepik

WKRÓTCĘ RUSZA BUDOWA NOWEGO ŻŁOBKA

MŁAWA ||

S. 3

PIKNIK HISTORYCZNO- KULTURALNY

GMINA STRZEGOWO ||

S. 5

BORELIOZA NIE WYBIERA

ZDROWIE ||

S. 15

Ostatnio Justin Timberlake, niegdyś jedna piąta zespołu 'N Sync, od wielu lat utytułowany solista — ujawnił, że zdiagnozowano u niego boreliozę właśnie. I, jak przyznał — diagnoza zszokowała go. A jednocześnie nagle stało się jasne, dlaczego ostatnie miesiące albo występował z ogromnym bólem nerwów, albo czuł się strasznie zmęczony lub chory...

PROMOCJA

wawa.info
PORTAL DLA WARSZAWY I MAZOWSZA

**NOWY
PORTAL
WAWA.INFO**

66240tp-x-G

Renta wdowia to średnio 353,94 zł dodatkowej wypłaty co miesiąc.

Renta wdowia to połączone świadczenia, z których jedno jest rentą rodzinną. Jako rentę wdowią można otrzymać 100 proc. własnego świadczenia (emerytury lub renty) oraz 15 proc. świadczenia przysługującego po zmarłym małżonku lub odwrotnie. Określa się to jako zbieg świadczeń – informuje Wojciech Ściwiarski, rzecznik prasowy ZUS w województwie mazowieckim.

Część uprawnionych osób otrzyma świadczenie z dwóch instytucji: z ZUS i z innego organu emerytalno-rentowego. Tacy klienci dostaną w jednym miesiącu dwie wypłaty w różnych terminach. Osoby te otrzymają jedną decyzję – od tej instytucji, która będzie im wypłacała 15 proc. świadczenia. Druga instytucja poinformuje je, że nadal będzie im wypłacać dotychczasowe świadczenie w wysokości 100 proc.

W zbiegu świadczeń może wystąpić kombinacja aż 145 różnych świadczeń. Proces przyznawania

ZUS: DUŻE ZAINTERESOWANIE RENTĄ WDOWIĄ W LIPCU

DO 31 LIPCA TEGO ROKU ŚWIADCZENIOBIORCY ZŁOŻYLI 1 MLN 65 TYS. WNIOSKÓW ERWD O RENTĘ WDOWIĄ. ZUS URUCHOMIŁ WYPŁATĘ ŚWIADCZEŃ W ZBIEGU Z RENTĄ RODZINNĄ DLA 755,2 TYS. OSÓB NA ŁĄCZNĄ KWOTĘ 2 MLD 433 MLN ZŁ. OD 1 LIPCA DO ŚWIADCZENIOBIORCÓW TRAFIŁO DODATKOWO 264,4 MLN ZŁ.

i wypłacania renty wdowiej jest zautomatyzowany w maksymalnym możliwym zakresie, czyli wszędzie tam, gdzie pozwalają na to przepisy i dostępność danych w systemach, oraz pod warunkiem, że wniosek klienta jest kompletny. Równoległe do wypłat świadczeń ZUS wysłała także decyzje odmowne. Jest ich obecnie 93,9 tys.

ZUS uruchomił wypłaty świadczeń w zbiegu z rentą rodzinną na łączną sumę 2 mld 433 mln zł (z czego kwota świadczeń wypłacanych w 15 proc. wynosi 264,4 mln zł).

Lipcowe wypłaty ZUS realizował zarówno w dotychczasowych terminach płatności, jak i w inne dni.

Od sierpnia łączne wypłaty świadczeń w zbiegu od ZUS świadczeniobiorcy otrzymają 1., 6., 10., 15., 20. i 25. dnia miesiąca.

Jeśli jedno ze świadczeń w zbiegu z rentą rodzinną wypłaca inny organ emerytalno-rentowy, ZUS rozpocznie wypłaty po zakończeniu postępowania z tą instytucją. Takie renty wdowie ZUS będzie wypłacał 6. dnia każdego miesiąca.

65 proc. rent wdowich to 100 proc. renty rodzinnej plus 15 proc. własnego świadczenia.

Jeśli wniosek o rentę wdowią wpłynął do ZUS do 31 lipca 2025 r. i ZUS rozpatrzył go pozytywnie, to osoba wnioskująca otrzymała świadczenie tak-

że za lipiec. Osoby, które złoży wnioski po tym terminie, otrzymają wypłaty od miesiąca, w którym wysłali wniosek trafi do ZUS.

ZUS jest jedną z instytucji, które wypłacają połączone świadczenia. Obsłużą ok. 90 proc. wszystkich rent wdowich, a do tej pory do ZUS wpłynęło 1 mln 65 tys. wniosków. Inne organy emerytalno-rentowe, które przyjmują wnioski, to: Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Biuro Emerytalne Służby Więziennej (BESW), Wojskowe Biuro Emerytalne (WBE) oraz Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (ZER MSWiA).

FOT. PAP

Aby ZUS mógł wypłacić rentę wdowią, osoba wnioskująca musi spełnić łącznie wszystkie cztery warunki. Kobieta powinna mieć co najmniej 60 lat, a mężczyzna – co najmniej 65 lat, do dnia śmierci małżonka pozostawać z nim we wspólności małżeńskiej, nie być obecnie w związku małżeńskim oraz nabyć prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż w dniu ukończenia 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni).

ZUS odmówi ustalenia zbiegu świadczeń, jeżeli wdowa lub wdowiec nie spełnią choć jednego ze wskazanych warunków lub jeżeli wysokość przy najmniej jednego ze świadczeń będzie równa kwocie

limitu, czyli trzykrotności kwoty najniższej emerytury, lub ją przekroczy. Dotychczas ZUS ograniczył do trzykrotności kwoty najniższej emerytury 5 proc. wypłaconych świadczeń w zbiegu – dodaje rzecznik.

Do najczęstszych przyczyn decyzji odmownych należą: zbyt wysoka kwota świadczenia aktualnie wypłacanego (powyżej trzykrotności kwoty najniższej emerytury), nabycie prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku wcześniej niż pięć lat przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, brak prawa do renty rodzinnej.

Od decyzji ZUS w sprawie renty wdowiej można się odwołać do sądu.

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

Pogotowie Ratunkowe - 999
Policja - 997
Straż Pożarna - 998
Straż Miejska - 986
Numer alarmowy z telefonu komórkowego - 112
Pogotowie elektryczne - 991
Pogotowie gazowe - 992
Pogotowie wodociągowe - 23 654 23 21
Pogotowie ciepłownicze - 23 654 35 06
Informacja PKP - 23 674-53-33,
<https://www.e-podroznik.pl/>
Informacja PKS - 23 654 35 56
Postój TAXI - 23 654 35 76
Urząd Miasta Mława
Mława, ul. Stary Rynek 19,
tel. 23 654 33 82,
e-mail: info@mlawa.pl,
sekretariat@mlawa.pl
Starostwo Powiatowe
Mława, ul. W. Reymonta 6,
tel. 23 654 34 09,

e-mail: starostwo@powiatmlawski.pl
Sąd Rejonowy
Mława, ul. W. Reymonta 3,
tel. 23 654 89 00,
e-mail: adm@mlawa.sr.gov.pl
Urząd Skarbowy
Mława, ul. G. Narutowicza 19/7, tel. 23 654 34 98, e-mail: usl413@mz.mofnet.gov.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ul. Z. Padlewskiego 31,
tel. 23 655 00 31 32

Powiatowy Urząd Pracy
Mława, ul. Wyspiańskiego 7,
tel. 23 654 39 18, e-mail: waml@praca.gov.pl

Prokuratura Rejonowa
Mława ul. J. Lelewela 4,
tel. 23 654 36 19, e-mail: pr.mlawa@plock.po.gov.pl
Komenda Powiatowa Policji

Mława, ul. H. Sienkiewicza 1,
tel. 23 654 43 43, e-mail: prasowoy.kppmlawa@mazowiecka.policja.gov.pl
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
Mława, ul. Z. Padlewskiego 15, tel. 23 654 33 85, e-mail: mlawa@mazowsze.straz.pl

Straż Miejska
Mława, ul. Stary Rynek 19,
tel. 23 654 64 34, e-mail: strazmiejska@mlawa.pl

Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków sp. z o.o.
Mława, ul. Płocka 106,
tel. 23 654 60 70, e-mail: sekretariat@wod-kan-mlawa.com.pl

Gazownia Warszawska, Rozdzielnia Gazu w Mławie
Mława, ul. Płocka 96,
tel. 23 655 01 62

Zakład Energetyczny Płock S.A. Region Energetyczny Mława
Mława, ul. Warszawska 127

Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital
Mława, ul. A. Dobroskiej 1,
tel. 23 654 32 35, e-mail: sekretariat@szpitalmlawa.pl

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ul. Padlewskiego 13,
tel.: 23 654 56 38, wew. 412

NZO Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie, filia w Mławie
ul. Lelewela 9,
tel.: 23 655 28 64
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mławie, ul. Padlewskiego 13,
tel.: 23 654 36 34

Bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich
Pod numerem telefonu 800 676 676 działa bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich, czynna: poniedziałek: godz. 10:00 – 18:00 wtorek – piątek: godz. 8:00 – 16:00 Połączenie możliwe jest zarówno z telefonów stacjonarnych, jak i telefonów komórkowych wszystkich sieci. Dzięki Infolinii można uzyskać podstawowe informacje o prawach człowieka i kompetencjach PRO. Droga ta można również dowiedzieć się wszystkiego o prawie antydyskryminacyjnym. Jeśli sprawa nie jest związana z kompetencjami PRO, pracownicy starają się wskazać rozmówcy instytucję, w której uzyska odpowiednią pomoc.

Telefony zaufania dla osób w depresji:

Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji, tel. 22 594 91 00 (w każdą środę i czwartek od 17.00 do 19.00).
ITAKA – antydepresyjny telefon zaufania tel. 22 484 88 01 (w poniedziałki i czwartki od 17.00 do 20.00).
Ośrodek Interwencji Kryzysowej – pomoc psychiatryczno-pedagogiczna, tel. 22 855 44 32 lub Ośrodek Interwencji Kryzysowej, tel. 22 837 55 59 (poniedziałek – piątek od 8:00 do 20:00).
Telefon Zaufania dla Osób Dorosłych w Krzysie Emocjonalnym, tel.: 116 123 (od poniedziałku do piątku od godz. 14.00-22.00).
Młodzieżowy Telefon Zaufania, tel. 192 88 lub Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, tel. 116 111, codziennie od 12:00 do 02:00.

NOWY KURIER
mławski

e-mail: redakcja@kuriermlawski.pl
www.kuriermlawski.pl

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 7b
10-364 Olsztyn

PREZES
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7b
tel. 502 499 539

Od 1 lipca tego roku rodzice i opiekunowie z województwa mazowieckiego złożyli ponad 318,1 tys. wniosków o świadczenie 300+ z programu Dobry Start na ponad 466,5 tys. dzieci. Na Mazowszu kwota wypłaconych świadczeń na ten cel to ponad 89,7 mln zł. Złożenie wniosku do końca sierpnia gwarantuje wypłatę świadczenia do 30 września.

Rodzice i opiekunowie – bez względu na dochody i sytuację zawodową – mogą otrzymać jednorazowo 300 zł na zakup podręczników, zeszytów, sprzętu oraz wszelkiego

ZUS WYPŁACIŁ JUŻ 634 MLN ZŁ NA WYPRAWKI SZKOLNE DLA 3,3 MLN DZIECI

wyposażenia niezbędnego do nauki w szkołach podstawowych, liceach, szkołach policealnych oraz innych placówkach edukacyjnych.

Wsparcie przysługuje raz w roku na dziecko, które uczy się w szkole, aż do

ukończenia przez nie 20 lat lub 24 lat w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Wyprawka nie przysługuje na dzieci, które uczą się w zerówkach, nie dotyczy też studentów. Wiek 20 i 24 lat liczony jest rocznikowo. Oznacza to, że

uczniowie ostatnich klas techników iliciców oraz uczniowie szkół policealnych są uprawnieni do świadczenia, jeśli skończyli 20 lat (lub 24 lata) przed rozpoczęciem roku szkolnego.

„Wnioski na nowy okres świadczeniowy można składać od 1 lipca do końca listopada. Złożenie wniosku do końca sierpnia gwarantuje wypłatę świadczenia do 30 września” – mówi Wojciech Ściwiarski, rzecznik prasowy ZUS w województwie mazowieckim.

Wniosek o świadczenie z programu Dobry Start można złożyć tylko elektronicznie przez: aplikację mZUS, Platformę Usług Elektronicznych (PUE)/eZUS, bankowość elektroniczną, portal Emp@tia.

Z danych ogólnopolskich wynika, że od 1 lipca tego roku ZUS przyznał świadczenie 300+ z programu Dobry Start na blisko 3,3 mln uczniów i że wypłacono już 634 mln zł. Rodzice i opiekunowie z województwa mazowieckiego złożyli ponad 318,1

foto: pixabay.com

tys. wniosków na ponad 466,5 tys. dzieci. Na Mazowszu na ten cel ZUS wypłacił ponad 89,7 mln zł. Rodzice z Płocka złożyli ponad 7,1 tys. wniosków na 9,8 tys. dzieci, a kwota wypłaconych świadczeń na ten cel to ponad 2,0 mln zł – dodaje rzecznik.

Warto sprawdzić, czy poprawnie podaliśmy PESEL dziecka, nazwę i adres szkoły oraz aktualny numer konta.

Zawiadomienia, które dotyczą świadczeń, są przekazywane elektronicznie. Informację o przyznaniu wsparcia rodzice i opiekunowie znajdą na swoim na PUE/eZUS – również wtedy, gdy złożą wniosek przez bankowość elektro-

niczną lub portal Emp@tia. Na PUE/eZUS znajdzie się także cała korespondencja w sprawie wniosku o świadczenie (wezwanie do uzupełnienia wniosku lub załączników, informacja o przyznaniu świadczenia, decyzja odmawiająca przyznania świadczenia).

Świadczenie zostanie wypłacone wyłącznie na rachunek bankowy podany we wniosku.

Od nowego roku szkolnego (2025/2026) obowiązuje w 300+ jedna zmiana, która dotyczy uchodźców z Ukrainy. Otrzymają oni świadczenie Dobry Start pod warunkiem, że dziecko uczy się w szkole należącej do polskiego systemu oświaty.

DOBRA WIADOMOŚĆ! KĄPIELISKO ZALEW RUDA PONOWNIE OTWARTE

Od środy 6 sierpnia można ponownie korzystać z kąpieliska Zalew Ruda w gminie Łtowo-Osada. Sanepid odwołał zakaz kąpieli, który obowiązywał w związku z przekroczeniem dopuszczalnych norm występowania w wodzie bakterii Escherichia coli. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie stwierdził, że woda w kąpielisku Zalew Ruda k. Mławy jest już przydatna do kąpieli na podstawie analizy pobranych próbek i wyników wizualnej oceny jakości wody. Obecnie na Warmii i Mazurach tymczasowy zakaz kąpieli obowiązuje jedynie na kąpielisku nad jeziorkiem miejskim w Nidzicy. Wprowadzono go 25 lipca z powodu zakwitów sinic.

PAP, kąpielisko zaził, ilustracyjne

— Kontrolujemy codziennie to kąpielisko, ale sinice jeszcze się utrzymują — powiedziała dyr. Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Nidzicy Beata Rapacka.

W całym regionie jest w tym sezonie 50 strzeżonych kąpielisk, o trzy więcej niż przed rokiem. Ponadto funkcjonuje 10 tzw. miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli,

które mogą działać nie dłużej niż 30 dni w roku.

Osoby planujące wypoczynek mogą sprawdzić czystość wody w kąpieliskach w serwisie kąpieliskowym Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Można tam znaleźć informacje m.in. o jakości wody, infrastrukturze kąpieliska oraz terminie rozpoczęcia i zakończenia sezonu. (PAP) / red.

WKRÓTCE RUSZA BUDOWA NOWEGO ŻŁOBKA!

Trwa rozbiórka istniejącego budynku B Miejskiego Przedszkola Samorządowego nr 4 zlokalizowanego przy ul. Krasińskiego 7 w Mławie. W jego miejsce powstanie nowy żłobek, w którym zostanie utworzonych 120 miejsc dla dzieci.

W budynku przewidziano 5 oddziałów (sal) z częścią sypialnią dla potrzeb żłobka ze 120 miejscami, częścią administracyjną, gospodarczą oraz wydawalnią posiłków. Prace obejmą również budowę placu zabaw, zagospodarowanie terenu oraz dostawę wyposażenia i pomocy dydaktycznych na potrzeby żłobka. Wykonawcą budowy budynku żłobka w Mławie jest wytonio-

na w przeprowadzonym przez Miasto Mława postępowaniu firma BIOUS Sp. z o.o z Płocka. Przypomnijmy, że na zadanie obejmujące opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, rozbiórkę istniejącego budynku przedszkola, placu zabaw oraz budowę nowego budynku żłobka wraz

z infrastrukturą towarzyszącą, miasto zawarło 3 czerwca 2025 r. umowę ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Wojewodę Mazowieckiego na dofinansowanie w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Aktywny Maluch 2022-2029”. oprac. KN

REKLAMA

przetarg

GPP.6840.32.2023.EW

Wyciąg z ogłoszenia o trzecim przetargu pisemnym nieograniczonym

Burmistrz Miasta Mława

ogłasza trzeci przetarg pisemny nieograniczony na **sprzedaż wynoszącego 87499/100278 udziału w nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów m. Mławy jako działka nr 4277/6, obręb 10, o pow. 0,1013 ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym, położonej przy ul. 18 Stycznia 3.**

Nieruchomość jest położona na terenie, dla którego nie ma obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Nieruchomość ma urzędową księgę wieczystą KW PL1M/00004078/7. Budynek mieszkalny jest wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków udzielił pozwolenia na sprzedaż udziału w nieruchomości. Ze względu na bardzo zły stan techniczny budynek wymaga kapitalnego remontu lub przebudowy.

W budynku znajduje się 14 niewyodrębnionych lokali mieszkalnych, które są własnością Miasta Mława, z którymi jest związany ww. udział w nieruchomości. Lokale nie są zasiedlone. W budynku znajdują się również 2 lokale, które są własnością osób fizycznych. Wizji udziału w nieruchomości można dokonać po uprzednim uzgodnieniu terminu z zarządcą nieruchomości Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Mławie, ul. 18 Stycznia 14, tel. 23 654 30 82 wew. 37.

Nabywca udziału w nieruchomości w umowie sprzedaży oświadczy, że zna i akceptuje aktualny stan nieruchomości bez zastrzeżeń.

Ewentualna przebudowa kolidujących sieci uzbrojenia technicznego terenu oraz wyznaczenie punktów granicznych nastąpi na koszt Nabywcy.

Pierwszy przetarg na sprzedaż nieruchomości odbył się w dniu 11.02.2025 r., drugi przetarg na sprzedaż nieruchomości odbył się w dniu 03.06.2025 r.

Cena wywoławcza: **890 000,00 zł (słownie złotych: osiemset dziewięćdziesiąt 00/100)**

Wadium: **89 000,00 zł (słownie złotych: osiemdziesiąt dziewięć tysięcy 00/100)**

Sprzedaż nieruchomości korzysta ze zwolnienia od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10.

Pisemne oferty należy składać w kancelarii Urzędu Miasta Mława, 06-500 Mława, ul. Stary Rynek 19, w terminie do dnia **10.10.2025 r.**, w zamkniętych kopertach zaadresowanych: Burmistrz Miasta Mława, 06-500 Mława, ul. Stary Rynek 19 i opatrzonych napisem: „Trzeci przetarg pisemny nieograniczony na sprzedaż udziału 87499/100278 w nieruchomości nr 4277/6, poł. przy ul. 18 Stycznia 3.”

Część jawna przetargu odbędzie się w dniu 14.10.2025 r. o godz. 10.00 w Urzędzie Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, sala konferencyjna. Część jawna przetargu odbywa się w obecności oferentów.

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19 oraz opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Mława, w Biuletynie Informacji Publicznej www.mlawa.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta Mława, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, ul. Stary Rynek 19, pok. 13, tel. 23 654 32 53 wew. 401.

OSIEM KLUCZOWYCH ZMIAN W SZKOŁACH OD WRZEŚNIA

NOWY ROK SZKOLNY ZAPOWIADA DUŻE ZMIANY W PODSTAWÓWKACH I SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH. MINISTERSTWO EDUKACJI PLANUJE PRAWDZIWĄ REFORMĘ – MNIEJ TEORII, WIĘCEJ ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH, NOWE PRZEDMIOTY ORAZ ZMODYFIKOWANY KALENDARZ NAUKI. TO JEDNAK DOPIERO POCZĄTEK NADCHODZĄCYCH ZMIAN. SPRAWDŹ, CO CZEKA UCZNIÓW I RODZICÓW.

Nowory rok szkolny przyniesie największe zmiany od lat. Ministerstwo Edukacji, pod kierownictwem Barbary Nowackiej, wprowadza reformy, które wpłyną na plan lekcji i codzienne funkcjonowanie szkół. Od września uczniowie, rodzice i nauczyciele muszą przygotować się na nową rzeczywistość edukacyjną.

1. Od września 2025 roku w szkołach nastąpi istotna zmiana w organizacji lekcji religii. Zamiast dotychczasowych dwóch godzin tygodniowo, zajęcia będą odbywać się tylko raz w tygodniu – i to wyłącznie bezpośrednio przed lub po obowiązkowych lekcjach ucznia. Zasada ta nie będzie jednak obowiązywać w klasach, gdzie wszyscy uczniowie uczęszczają na religię lub etykę – wtedy szkoła może utrzymać dotychczasowy układ.

Dodatkowo, w klasach I–III szkoły podstawowej, jeśli na religię zapisze się mniej niż siedmioro uczniów, zajęcia będą mogły być prowadzone w grupach międzyklasowych. Podobne zasady będą obowiązywać także przy organizowaniu lekcji religii i etyki poza szkołą.

Zmiana dotyczy zarówno uczniów wybierających religię, jak i tych uczęszczających na etykę. Wielu rodziców przyjmuje ją z aprobatą, podkreślając, że jedna godzina religii tygodniowo to rozwiązanie bardziej rozsądne. Jednak reforma budzi też spore emocje – Kościół już wyraził sprzeciw, a część katechetów obawia się redukcji godzin pracy, a co za tym idzie – możliwych zwolnień. To jedna z najgłośniejszych zmian w polskiej oświacie od lat.

2. Od roku szkolnego 2025/2026 Ministerstwo Edukacji wprowadza dwa nowe przedmioty do polskich szkół – edukację obywatelską i edukację zdrowotną. Reforma ma na celu poszerzenie wiedzy uczniów o społeczeństwie i zdrowiu, a także rozwój postaw odpowiedzialności i troski o siebie oraz innych.

EDUKACJA OBYWATELSKA BĘDZIE OBOWIĄZKOWYM PRZEDMIOTEM W LICEACH, TECHNIKACH I SZKOŁACH BRANŻOWYCH. UCZNIOWIE POZNAJĄ ZASADY DEMOKRACJI, ZNACZENIE PATRIOTYZMU, WARTOŚCI WSPÓLNOTOWE ORAZ TAKIE POSTAWY JAK EMPATIA, SZACUNEK I SOLIDARNOŚĆ.

Edukacja zdrowotna zastąpi dotychczasowe „wychowanie do życia wrodziny” i będzie prowadzona raz w tygodniu – w klasach IV–VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych. Rodzice nadal będą mogli złożyć pisemną rezygnację z udziału dziecka w tych zajęciach.

Program edukacji zdrowotnej obejmie m.in.:

- zdrowie fizyczne i psychiczne,
- aktywność i odżywianie,
- dojrzwanie (w szkołach podstawowych),
- zdrowie seksualne i środowiskowe,

- profilaktykę uzależnień,
- zasady funkcjonowania systemu ochrony zdrowia (w szkołach ponadpodstawowych).

Nowe przedmioty mają lepiej przygotować młodych ludzi do świadomego życia społecznego i dbania o dobrostan psychofizyczny.

3. Ministerstwo Edukacji wprowadza zmiany w programie wychowania fizycznego.

W klasach I–III szkoły podstawowej wprowadzony zostanie obowiązkowy test sprawności fizycznej – ma być przeprowadzany w każdej klasie.

Dla uczniów klas VII–VIII przewidziano fakultatywny moduł z ćwiczeniami inspirowanymi testami sprawnościowymi używanymi w rekrutacji do służb mundurowych, takich jak wojsko czy policja.

Celem reformy jest promowanie zdrowego stylu życia, poprawa kondycji fizycznej uczniów oraz kształtowanie prozdrowotnych nawyków.

Opinie są podzielone: zwolennicy podkreślają, że zmiany zwiększą aktywność fizyczną i przygotują młodzież do zawodów wy-

magających dobrej formy. Krytycy obawiają się jednak, że szkoły nie dysponują odpowiednim zapleczem ani przeszkoloną kadram do realizacji nowych wymagań.

4. Od września 2025 r. szkoły będą mogły tworzyć klasy sportowe liczące minimum 14 uczniów (obecnie próg to 20 osób). Ma to ułatwić zakładanie takich oddziałów, szczególnie w mniejszych miejscowościach, gdzie do tej pory trudno było skompletować pełną grupę. Warunkiem będzie zgoda organu prowadzącego szkołę, najczęściej samorządu.

Wprowadzona zostanie także zmiana istotna dla nauczycieli wychowania fizycznego – zyskają oni prawo do wydawania opinii o braku możliwości dalszego uczestnictwa ucznia w szkoleniu sportowym. Dotąd takie opinie mogli wydawać wyłącznie trenerzy, instruktorzy lub lekarze.

5. Rok szkolny 2025/2026 rozpocznie się 1 września 2025 r., a zakończy 26 czerwca 2026 r. Ministerstwo Edukacji wprowadza nowy system ferii zimowych – zamiast dotychczasowych czterech

terminów będą tylko trzy. Oto nowy podział:

- 19 stycznia – 1 lutego: pomorskie, warmińsko-mazurskie, podlaskie, mazowieckie, świętokrzyskie
- 2 – 15 lutego: zachodniopomorskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie, dolnośląskie, opolskie, małopolskie
- 16 lutego – 1 marca: lubuskie, wielkopolskie, śląskie, lubelskie, podkarpackie

Dodatkowe ważne daty:

- Zimowa przerwa świąteczna: 22–31 grudnia 2025 r.
- Wiosenna przerwa świąteczna (Wielkanoc): 2–7 kwietnia 2026 r.
- Zakończenie roku szkolnego: 26 czerwca 2026 r.

6. Od roku szkolnego 2025/2026 w polskich szkołach zostanie wprowadzona ocena funkcjonalna – nowy system oceniania przeznaczony dla uczniów z autyzmem, zaburzeniami sensorycznymi i niepełnosprawnościami intelektualnymi.

Nowa forma oceny skupi się nie tylko na wynikach nauczania, ale także na codziennym funkcjonowaniu ucznia, jego samodzielności oraz umiejętnościach społecznych. Ocena będzie miała często charakter opisowy i będzie opracowywana na podstawie tzw. diagnozy kontekstowej, czyli obserwacji ucznia w naturalnym środowisku.

Ocenę przygotowywać będzie nauczyciel we współpracy z psychologiem i rodzicami. Zmiana ma na celu lepsze dostosowanie edukacji do indywidualnych potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami.

7. Od roku szkolnego 2025/2026 niepubliczne placówki oświatowe zyskają większą elastyczność w zatrudnianiu specjalistów, takich jak psycholodzy, pedagodzy czy logopedzi.

Nowe przepisy umożliwią zawieranie z nimi umów cywilnoprawnych w rozszerzonym wymiarze – zamiast dotychczasowych 4 godzin tygodniowo, nawet do 9 godzin. Zmiana ma na celu ułatwienie dostępu do

specjalistycznego wsparcia dla uczniów i szkół.

8. Od września 2025 roku znikają tzw. godziny dostępności nauczycieli, nazywane potocznie „godzinami czarnkowymi”. Była to jedna godzina tygodniowo przeznaczona na konsultacje z uczniami lub rodzicami, wprowadzona w 2022 roku z inicjatywy ministra Przemysława Czarnka.

Zmiana ta została pozytywnie przyjęta przez nauczycieli – Związek Nauczycielstwa Polskiego od dawna postulował jej zniesienie, argumentując, że godziny te rzadko były wykorzystywane w praktyce.

Ministerstwo Edukacji wprowadza reformę o nazwie „Reforma26. Kompas Jutra”, której celem jest unowocześnienie polskiej edukacji – z naciskiem na praktykę, nowoczesność i lepsze przygotowanie uczniów do życia.

Reforma będzie wdrażana etapami:

- 1 września 2025 r. – start pierwszych zmian, w tym m.in. nowe przedmioty, ograniczenie lekcji religii i zmiany w kalendarzu roku szkolnego;
- 1 września 2026 r. – nowa podstawa programowa w przedszkolach oraz klasach I i IV szkół podstawowych;
- 1 września 2027 r. – nowe podstawy programowe w klasach I szkół ponadpodstawowych;
- 2031 r. – pierwszy egzamin ósmoklasisty i matura w nowej formule;
- 2032 r. – pierwszy egzamin końcowy w nowej formule dla absolwentów techników.

REFORMA DOTKNIĘ UCZNIÓW, RODZICÓW I NAUCZYCIELI, A JEJ AUTORZY ZAPEWNIĄ, ŻE ZMIANY MAJĄ UŁATWIĆ NAUCZANIE I LEPIJ ODPOWIADAĆ NA WYZWANIA WSPÓŁCZESNOŚCI. CZY SZKOŁY SĄ GOTOWE NA TAK DUŻĄ ZMIANĘ? O TYM PRZEKONAMY SIĘ JUŻ WKRÓTCE.

Do rywalizacji w zawodach sportowych stanęło 20 drużyn reprezentujących sołectwa z naszej gminy. Turniej składał się z 6 konkurencji: bieg z jajkiem, bieg w workach, rzut ziemiakiem do wiadra, rzut kaloszem, wyścig taczek i przeciąganie liny. Zmagania sędziowali pan Piotr Bochdziewicz oraz pani Ewelina Bugaj.

Wyniki konkursu:

- I miejsce - Sołectwo Strzegowo
- II miejsce - Sołectwo Niedzbórz
- III miejsce - Sołectwo Józefowo

Do konkursu na potrawę związaną z Gminą Strzegowo zgłoszono 22 stoiska składające się z Kót Gospodyń Wiejskich, Sołectw i innych stowarzyszeń z terenu Gminy Strzegowo. Oceny dokonała komisja w składzie:

1. Pani Anna Świetlicka - członkini Fundacji „Krzewienia Kultury - Zawkrzanie”
2. Pan Maciej Jakubowski - radny powiatu mławskiego
3. Ks. Grzegorz Ślesicki - proboszcz p.w. św. Anny w Strzegowie

PIKNIK HISTORYCZNO-KULTURALNY W STRZEGOWIE

W STRZEGOWIE W RAMACH PIKNIKU HISTORYCZNO-KULTURALNEGO ODBYŁ SIĘ „TURNIEJ SOŁECTW” I „KONKURS NA POTRAWĘ ZWIĄZANĄ Z GMINĄ STRZEGOWO” ZORGANIZOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK KULTURY W STRZEGOWIE ORAZ URZĄD GMINY.

foto: UG Strzegowo

Wyniki konkursu kulinarnego:

- I miejsce - KGW „Syberianki” w Syberii,
  - II miejsce - KGW w Giżynie
  - III miejsce - Sołectwo Prusocin
- Wyróżnienie - KGW „Swojskie Babki” w Chądzynach

Po zmaganiach zarówno sportowych, jak i kulinarnych, wieczór zwieńczył

koncert zespołu Poker, który zapewnił wszystkim świetną zabawę taneczną. Takie wydarzenia łączą i integrują mieszkańców całej gminy w wesołych zmaganiach. Była to niepowtarzalna okazja aby mieszkańcy różnych sołectw mogli bliżej poznać swoich sąsiadów.

Źródło: UG Strzegowo

WODA TO ŻYWIÓŁ – PAMIĘTAJ O ZASADACH BEZPIECZEŃSTWA

W wakacje wiele osób wybiera wypoczynek nad wodą. Mimo, że jest to okres beztrioski, powinniśmy jednak zadbać o bezpieczeństwo swoje oraz naszych najbliższych. Woda to żywioł, który wymaga od nas szczególnej uwagi oraz ostrożności. Wystarczy chwila nieuwagi i może dojść do sytuacji zagrażającej życiu i zdrowiu.

Piękna pogoda i wysokie temperatury sprawiają, że bardzo chętnie planujemy odpoczynek nad wodą. Pamiętajmy, że woda to zawsze żywioł, który może stanowić olbrzymie zagrożenie dla naszego życia i zdrowia. Nie pozwólmy, aby zbyt duża beztrioska sprawiła, że zapomnimy o bezpieczeństwie swoim i naszych bliskich, ponieważ każda chwila

nieuwagi może skończyć się tragicznie. Pamiętajmy, że to my sami, w pierwszej kolejności, jesteśmy odpowiedzialni za bezpieczeństwo swoje i innych.

Wchodzenie do wody pod wpływem alkoholu, brawura, brak rozważenia, niewłaściwa ocena własnych umiejętności lub, po prostu, ich brak, ale także korzystanie z kąpielisk niestrzeżonych, wypadnięcie z łódki, jachtów, niekorzystanie ze środków ratunkowych i asekuracyjnych np. kapoków mogą okazać się przyczyną tragedii.

Przypominamy kilka podstawowych zasadach bezpieczeństwa nad wodą, których warto przestrzegać:

- do wypoczynku nad wodą

wybieraj miejsca strzeżone, tam gdzie jest ratownik

- dzieci powinny bawić się w wodzie tylko pod opieką osób dorosłych, dobrze żeby miały założone na siebie nadmuchiwane rękawki, które pomogą dziecku utrzymać się na wodzie

- pod żadnym pozorem nie wchodźmy do wody po alkoholu
- wchodząc do wody po dłuższym czasie spędzonym na słońcu pamiętajmy o tym, że musimy stopniowo zmoczyć ciało, żeby przyzwyczaić je do niższej temperatury – w ten sposób unikniemy szoku termicznego
- pływając na materacach trzymajmy się blisko brzegu – nie wypływajmy nimi na środek jeziora

- pływając żaglówkami, łódkami, rowerami wodnymi czy kajakami pamiętajmy o założeniu kapoka
- wypływając w dłuższy rejs pamiętajmy, żeby wcześniej sprawdzić prognozę pogody.

Gdy zauważysz, że ktoś tonie w wodzie, natychmiast podejmij następujące kroki:

- Zawołaj o pomoc. Krzycz, aby przyciągnąć uwagę innych osób w pobliżu.

- Jeśli potrafisz, idź tonącemu na ratunek, zabierając ze sobą przedmiot ułatwiający utrzymanie się na wodzie.
- Wezwij służby. Natychmiast zadzwoń na numer alarmowy 112 i powiadom o sytuacji. Podaj dokładną lokalizację i opowiedz o tym, co się dzieje.
- Monitoruj sytuację. Nie

tracąc tonącą osobę z oczu, obserwuj jej położenie i zachowanie, aby móc przekazać te informacje służbom.

- Udziel pierwszej pomocy.

Pamiętajmy, że to my sami, w pierwszej kolejności, jesteśmy odpowiedzialni za swoje bezpieczeństwo.

Pamiętajmy o numerach alarmowych:

- Ogólnoeuropejski numer alarmowy: 112

- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe: dla telefonów komórkowych: 601 100 100

Nie pozwólmy, aby zbyt duża beztrioska sprawiła, że zapomnimy o bezpieczeństwie swoim i naszych bliskich, ponieważ każda chwila nieuwagi może skończyć się tragicznie. Pamiętajmy, że to my sami, w pierwszej kolejności, jesteśmy odpowiedzialni za bezpieczeństwo swoje i innych.

PRZYJECHAŁ DO SKLEPU I KUPIŁ ALKOHOŁ, BYŁ NIETRZEŻWY. ZAREAGOWAŁ ŚWIADEK

Przypadkowy świadek zauważył kierującego skodą, który przyjechał do sklepu monopolowego w Mławie, ul. Sienkiewicza. Mężczyzna kupił alkohol, po czym wsiedlił do auta. Jego stan i zachowanie wzbudziły podejrzenia mieszkanki pow. mławskiego, która odebrała kierującemu kluczyki i zadzwoniła pod numer alarmowy 112. Policjanci pełniący służbę na terenie Mławy, zatrzymali 48-letniego mieszkańca pow. mławskiego, który kiero-

wał samochodem w stanie nietrzeźwości. Mieszkanca pow. mławskiego zauważyła mężczyźną, wychodzącą ze sklepu, którego chwiejny krok i ogólne zachowanie wzbudziły u niej podejrzenia. Mężczyzna wsiadał za kierownicę samochodu marki Skoda Fabia. Mieszkanca pow. mławskiego podeszła do pojazdu i odebrała mężczyźnie kluczyki a następnie zadzwoniła pod numer alarmowy. Okazało się, że kierujący skodą ma w organizmie ponad 2 pro-

cent alkoholu. Za to przestępstwo - kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, grozi wysoka grzywna, przepadek pojazdu, sądowy zakaz prowadzenia pojazdów, a także kara

do 3 lat pozbawienia wolności. Postępowanie prowadzi mławska komenda Policji. Policjanci dziękują świadkowi za reakcję. To przykład działania, dzięki któremu udało się

zapobiec niebezpieczeństwu. Jeśli widzisz podejrzaną sytuację, dotyczącą nietrzeźwego za kierownicą, zadzwoń pod numer 112 i przekaz informację. Pamiętajmy, że nietrzeźwi kierujący pojazdami stanowią zagrożenie nie tylko dla siebie ale i dla innych uczestników ruchu drogowego. Alkohol obniża koncentrację, opóźnia reakcję, powoduje zaburzenia równowagi i widzenia. Wszystkim kierującym przypomniemy, że „jadąc na podwójnym gazie” ryzykują nie

tylko utratą prawa jazdy oraz odpowiedzialnością karną, ale także zdrowiem i życiem innych uczestników ruchu drogowego. Dlatego gdy widzimy nietrzeźwego kierowcę, reagujmy zanim dojdzie do tragedii. Jeden telefon na numer alarmowy może uratować czyjeś zdrowie, a nawet życie. Przypominamy, że kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości jest przestępstwem. Cały czas apelujemy o rozsądek za kierownicą!

podkom. Aneta Prusik

SENIORKA OSZUKANA NA PRACOWNIKA BANKU. KOBIETA STRACIŁA 80 TYSIĘCY ZŁOTYCH

Mieszkanca Mławy była przekonana, że rozmawia z pracownikiem banku. Na jej telefonie wyświetlił się numer zastrzeżony. Ustyszała, że jej konto jest zagrożone i musi jak najszybciej wypłacić zgromadzone oszczędności. Gotówkę wpłaciła we wpłatomacie banku i na podane numery konta, korzystając z instrukcji oszusta. Straciła wszystkie, zgromadzone środki.

Do 70-letniej mławianki zadzwoniła kobieta, podająca się za pracownika banku w którym mławianka ma założone konto. Na jej telefonie komórkowym wyświetlił się numer zastrzeżony. Oszustka poinformowała seniorkę, że doszło do włamania na konto i zgromadzone środki są zagrożone. Będąc w kontakcie z oszustką, mławianka przez trzy dni wykonywała przekazywane przez telefon instrukcje. Wpłacała pieniądze z konta bankowego a następnie wpłacała je we wpłatomacie, korzystając z przekazywanych

przez oszustkę kodów do natychmiastowych przelewów lub na podany numer konta w banku. Straciła ponad 80 tysięcy zł. Po kilku dniach zorientowała się, że padła ofiarą oszusta i powiadomiła Policję.

Policja ostrzega – aby uchronić się przed tego typu oszustwem należy stosować kilka prostych zasad – nigdy nie udostępniać danych konta bankowego, danych logowania na konto, danych karty kredytowej. Prawdziwy pracownik banku nigdy nie zażąda od nas wypłaty środków zgromadzonych na koncie i przelania na inne konto.

Policjant także nie udzielił nam takich wskazówek - aby uwiarygodnić swoje działania, hakerzy podszycują się nie tylko pod pracowników banków ale także firmy kurierskie,

usługowe a nawet Policję. Uwaga - rozmawiajmy o tych zagrożeniach w rodzinach, wśród znajomych i sąsiadów. Wspólnie możemy sprawić, że oszuści nie będą mieli szans. Twoja

czujność ma znaczenie – dla Ciebie i Twoich bliskich.

Takie oszustwa „na lekarza”, „na wnuczka”, „na policjanta”, czyli na tzw. legendę, zdarzają się cały czas, mimo ciągłego informowania w mediach o tego typu wyłudzeniach. Niestety oszuści są bezwzględni.

Przypominamy więc o podstawowych zasadach bezpieczeństwa:

- Bądź ostrożny w kontakcie z nieznanymi osobami.

- Nie mów nikomu, a szczególnie przez telefon, o kwocie oszczędności jakie posiadasz i gdzie je przetrzymujesz

- Nigdy nie przekazuj pieniędzy osobom, których nie znasz. Nie ufaj nikomu, kto telefonicznie podaje się za krewnych lub przyjaciół.

- Nigdy nie ulegaj presji czasu wywieranej przez oszustów.

- Zawsze potwierdzaj „prośbę o pomoc”, kontaktując się samemu z taką osobą.

- Wszelkie telefoniczne prośby o pomoc, grożą utratą pieniędzy.

- Gdy ktoś dzwoni w takiej sprawie i pojawia się jakiegokolwiek podejrzenie, że może to być oszustwo, koniecznie powiadom Policję (numer 112).

GRUPA WSPARCIA DLA OSÓB W KRYZYSIE PSYCHICZNYM

Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie zaprasza do skorzystania z pomocy grupy wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym. Pomoc jest adresowana do osób powyżej 18 roku życia z terenu powiatu mławskiego, które:

- przeżywają żałobę
- są po rozwodzie
- doświadczają trudności w adaptacji społecznej
- zmagają się z niskim poczuciem własnej wartości

W ramach grupy wsparcia przewidziane jest 10 spotkań po 2 godziny każde:

- grupa będzie liczyć maksymalnie 10 osób
- spotkania będą miały charakter zamknięty i cykliczny
- spotkania będą prowadzone przez psychologa i terapeutę
- atmosfera na spotkaniach grupy wsparcia będzie pełna zrozumienia, życzliwości i dyskrecji.

Zgłoszenia przyjmowane są pod numerami:
537 108 804
23 654 52 29
lub osobiście w siedzibie Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie przy ul. Słowackiego 18 w Mławie.
Ilość miejsc jest ograniczona.

UPROSZCZONE FORMALNOŚCI PO STRACIE CIĄŻY

Rodzice, którzy utracili ciążę, nie muszą już przechodzić przez dodatkowe formalności. Od 6 sierpnia 2025 r. obowiązują przepisy, które umożliwiają ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku pogrzebowego na podstawie zaświadczenia o martwym urodzeniu – a w przypadku zasiłku pogrzebowego także na podstawie karty zgonu. Zasiłek macierzyński, gdy dziecko urodzi się martwe Ubezpieczonej matce, która utraciła ciążę przysługuje zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego w wymiarze 8 tygodni po porodzie. Prawo do zasiłku przysługuje na takich samych zasadach zarówno kobiecie zatrudnionej na umowie o pracę, jak i osobie podlegającej ubezpieczeniu chorobowemu z innego tytułu – na przykład prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą – informuje Wojciech Ściwiarski, rzecznik prasowy ZUS w województwie mazowieckim.

Zaświadczenie o martwym urodzeniu

Zaświadczenie o martwym urodzeniu powinno zostać wystawione na podstawie dokumentacji medycznej przez:

- lekarza, który ma tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii,
- lekarza w trakcie odbywania specjalizacji z położnictwa i ginekologii,
- lub położną.

Dokument ten będzie stanowił podstawę do wypłaty zasiłku macierzyńskiego lub pogrzebowego w przypadku, gdy nie zostanie sporządzony akt urodzenia dziecka z adnotacją o martwym urodzeniu. Nowe przepisy dotyczą również zasiłku pogrzebowego W sytuacji, gdy nie zostanie sporządzony akt urodzenia z adnotacją o martwym urodzeniu, podstawą do ubiegania się o zasiłek pogrzebowy może być karta zgonu lub zaświadczenie wystawione przez lekarza albo położną – dodaje rzecznik. Dotychczas, w przypadku braku aktu urodzenia z taką adnotacją, kobiety po stracie ciąży nie miały możliwości skorzystania ani z prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego, ani z zasiłku pogrzebowego. Nowe przepisy zmieniają tę sytuację – umożliwiają przyznanie świadczeń na podstawie zaświadczenia wystawionego na podstawie dokumentacji medycznej.

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY STUPSK

w sprawie projektu planu miejscowego, na podstawie którego mają być lokalizowane elektrownie wiatrowe

Na podstawie art. 17 pkt 9 i pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130), w brzmieniu dotychczasowym (przed zmianą), w związku z art. 67, ust. 3 ustawy z dnia 07 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), art. 6e ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 317), art. 39 ust. 1, art. 40, art. 46 ust. 1 pkt 1, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) oraz na podstawie Uchwały nr Nr XLIX/267/2022 Rady Gminy Stupsk z dnia 25 listopada 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego fragmenty obrębów geodezyjnych Dąbek, Wyszyny Kościelne i Zdroje w gminie Stupsk, Uchwały Nr LVIII/322/2023 Rady Gminy Stupsk z dnia 31 sierpnia 2023 r. zmieniającej Uchwałę Rady Gminy Stupsk w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego fragmenty obrębów geodezyjnych Dąbek, Wyszyny Kościelne i Zdroje w gminie Stupsk oraz Uchwały Nr XII/54/2025 Rady Gminy Stupsk z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLIX/267/2022 z dnia 25 listopada 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego fragmenty obrębów geodezyjnych Dąbek, Wyszyny Kościelne i Zdroje w gminie Stupsk, zmienionej uchwałą Nr LVIII/322/2023 Rady Gminy Stupsk z dnia 31 sierpnia 2023 roku

zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu:
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego fragmenty obrębów geodezyjnych Dąbek, Wyszyny Kościelne i Zdroje w gminie Stupsk – etap 1, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od 13 sierpnia 2025 r. do 24 września 2025 r.

Projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko będzie dostępny do publicznego wglądu w siedzibie Urzędu Gminy Stupsk, ul. Henryka Sienkiewicza 10, 06-561 Stupsk, pokój nr 4 w godzinach pracy urzędu oraz będą dostępne na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Stupsk (stupsk.bipgmina.pl), zakładka: Plany w opracowaniu.

Informuję również, że odbędą się dwie dyskusje publiczne nad przyjętymi w przedmiotowym projekcie planu miejscowego rozwiązaniami, tj.:

- **dnia 4 września 2025 r. o godzinie 15:00** odbędzie się dyskusja publiczna w formie prowadzonej za pomocą środków porozumiewania się na odległość, umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag. Informację o łączu do dyskusji on-line będzie można uzyskać najpóźniej w dniu dyskusji pod adresem: stupsk.bipgmina.pl, zakładka: Plany w opracowaniu
- **dnia 4 września 2025 r. o godzinie 16:00** odbędzie się dyskusja publiczna w formie spotkania bezpośredniego w Urzędzie Gminy Stupsk, ul. Henryka Sienkiewicza 10, 06-561 Stupsk, sala konferencyjna (pokój nr 11).

Każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego lub w prognozie oddziaływania na środowisko, wyłożonych do publicznego wglądu, może składać uwagi. Uwagi składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego na adres: Urząd Gminy Stupsk, ul. Henryka Sienkiewicza 10, 06-561 Stupsk, pokój nr 2, e-mail: sekretariat@stupsk.pl, w terminie do dnia 27 października 2025 r. Formularz jest dostępny pod ogłoszeniem, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Stupsk. Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Uwagi do projektu zmiany planu miejscowego będą rozpatrywane przez Wójta Gminy Stupsk (organ właściwy do ich rozpatrzenia) w terminie 21 dni od dnia upływu terminu ich składania.

Jednocześnie informuję, zgodnie z Art. 6e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 317), o rozpoczęciu **od dnia 13 sierpnia 2025 r.** konsultacji społecznych projektu planu miejscowego, na podstawie którego mają być lokalizowane elektrownie wiatrowe, tj.: **projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego fragmenty obrębów geodezyjnych Dąbek, Wyszyny Kościelne i Zdroje w gminie Stupsk - etap 1, wraz ze sporządzoną do niego prognozą oddziaływania na środowisko**

Z projektem konsultowanego planu miejscowego oraz z prognozą oddziaływania na środowisko można się zapoznać w siedzibie Urzędu Gminy Stupsk, ul. Henryka Sienkiewicza 10, 06-561 Stupsk, pokój nr 4, w godzinach pracy urzędu oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Stupsk (stupsk.bipgmina.pl), zakładka: Plany w opracowaniu. Zgodnie z Art. 8i, ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130) przewiduje się następujące formy konsultacji społecznych:

1. Zbieranie uwag do dnia **27 października 2025 r.** uwagi składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, w szczególności na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego na adres: Urząd Gminy Stupsk, ul. Henryka Sienkiewicza 10, 06-561 Stupsk, pokój nr 2, e-mail: sekretariat@stupsk.pl. Formularz jest dostępny pod ogłoszeniem, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Stupsk. Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Uwagi do projektu zmiany planu miejscowego będą rozpatrywane przez Wójta Gminy Stupsk (organ właściwy do ich rozpatrzenia) w terminie 21 dni od dnia upływu terminu ich składania.
2. Dwa spotkania otwarte, poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego, które odbędą się:
  - **dnia 4 września 2025 r. o godzinie 15:00** odbędzie się dyskusja publiczna w formie prowadzonej za pomocą środków porozumiewania się na odległość, umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag. Informację o łączu do dyskusji on-line będzie można uzyskać najpóźniej w dniu dyskusji pod adresem: stupsk.bipgmina.pl, zakładka: Plany w opracowaniu.
  - **dnia 4 września 2025 r. o godzinie 16:00** odbędzie się dyskusja publiczna w formie spotkania bezpośredniego w Urzędzie Gminy Stupsk, ul. Henryka Sienkiewicza 10, 06-561 Stupsk, sala konferencyjna (pokój nr 11).
3. Dyżur projektanta planu miejscowego, które odbędzie się w dniu **4 września 2025 r.** w Urzędzie Gminy Stupsk, ul. Henryka Sienkiewicza 10, 06-561 Stupsk, sala konferencyjna (pokój nr 11) o **godzinie 14:00**.

Wójt Gminy Stupsk

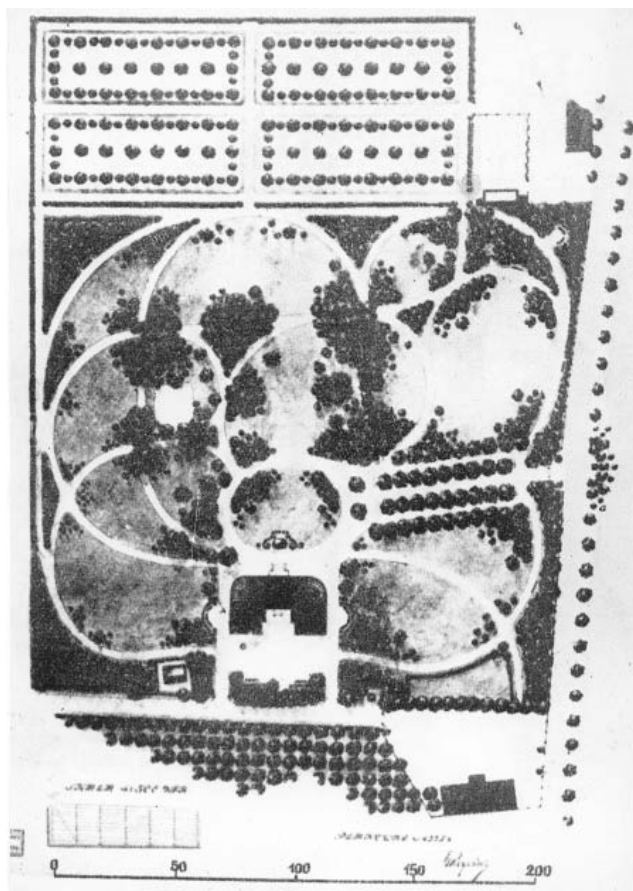
RÓD GLINKÓW Z DWORU W SUSKU STARYM (CZ.VI)

DZIŚ PRZEDSTAWIAMY KOLEJNĄ CZĘŚĆ WSPOMNIENÍ P. PIOTRA I JEGO SIOSTRY BARBARY O POSZCZEGÓLNYCH CZŁONKACH RODZINY GLINKÓW, KTÓRZY URODZILI SIĘ I MIESZKALI W MAJĄTKU SUSK STARY K. OSTROŁĘKI. MATERIAŁY DO SZKICU OPRACOWALI: PIOTR PLEWKA I BARBARA CYWIŃSKA.

Badania historii rodzinnych to często zaskakujące scenariusze. Przełomem w „poszukiwaniach” stał się kontakt z Muzeum Podlaskim w Białymstoku i jego wicedyrektorką. Ponad rok temu dr Krysztyna Stawecka, kuratorka przygotowywanej wystawy zwróciła się do mojej siostry Barbary Cywińskiej z prośbą o informacje. Temat wystawy: „Milczące obrazy. Opowieść o dziełach wywiezionych z Białegostoku.” (wernisaż 5 IX 2025 r.). Potem były maile, telefony, szukanie „śladów” w odziedziczonych przez naszą Mamę rodzinnych dokumentach i listach. I wreszcie otworzyłem leżącą na dnie szuflady szarą, zniszczoną teczkę z pożółkłym maszynopisem. To był skarb! Janina Lasocka podarowała naszej Mamie maszynopis pt. „Z nauką sam na sam. Wspomnienie o Janie Glince”. Po śmierci Jana zwrócili się do autorki jego przyjaciele i współpracownicy z prośbą o zapisanie historii jego życia. Byli to m.in. prof.: Aleksander Gieysztor, Stanisław Herbst, Stanisław Lorentz, Stanisława Sawicka, Władysław Tatarkiewicz i wiele innych osób. Janina Lasocka, przyjaciółka rodziny Glinków, towarzyszyła Janowi od 1946 r., kiedy to zamieszkał w Wilanowie. Píše w przedmowie „Prawda, przez lat z górą trzydzieści Zmarły obdarzał mnie swoją przyjaźnią, a przez ostatnie trzynaście byłam Mu najbliższą pomocnicą w pracach i w domowych zabiegach, powiernicą Jego myśli, zamiarów naukowych, osobą miłą i konieczną.” Towarzyszyła mu aż do śmierci. Wspomnienia powstawały przez wiele miesięcy, zawierają cytaty z wielu listów, i tych do Jana, i tych napisanych przez przyjaciół po jego odejściu w 1963 r. Maszynopis podarowany przez autorkę, zaprzyjaźnioną z naszą Mamą to było dla mnie odkrycie, jakby ukoronowanie poszukiwań rodzinnych, od kilku lat ze wzlotami i upadkami. Później odnalazłem maszynopis w Ossolineum, które

przez Bibliotekę Kórnicką udostępniło mi mikrofilmy i mogłem porównać dwie wersje - były identyczne. Staram się doprowadzić do wydania wspomnień. Właścicielem praw wydawniczych jest Ossolineum, a mnie po wielu trudach udało się znaleźć spadkobierców. Wnuk autorki popiera moje plany. Poniżej opisuję życie Jana, wzbogacone informacjami Janiny Lasockiej.

Jan Glinka (1890-1963). Dzieciństwo spędził w Susku, szkołę średnią ukończył w Warszawie i w gimnazjum filologicznym Wojciecha Górskiego w roku 1910 otrzymał świadectwo dojrzałości. Studiował filozofię na uniwersytecie w Genewie oraz nauki rolnicze w Lipsku i Krakowie. Inżynierem rolnictwa został już po wybuchu I wojny światowej, w dzisiejszej SGGW. Podczas studiów angażował się w działalność korporacji akademickich najpierw w Lipsku, później w krakowskim „Zjednoczeniu”, które skupiało młodzież akademicką Uniwersytetu Jagiellońskiego, oddającą się działaniom niepodległościowym. W Warszawie został drugim prezesem Polskiej Korporacji Akademickiej „Aquilonia”, współpracując w niej z wybitnymi postaciami życia naukowego i społecznego.

Projekt parku w majątku Susk Stary, Stefana Rogowicza z 1923 r.

Aleja dworska w Susku Starym, 1910 r.

Złojca ze zbiorów p. Piotr Plewka i Barbara Cywińska

Jan Glinka późniejszy dziedzic majątku w Susku Starym, 1912 r.

Aleja wjazdowa do dworu w Susku Starym. W tle św. figura przy drodze do Rzekunia, 1911 r.

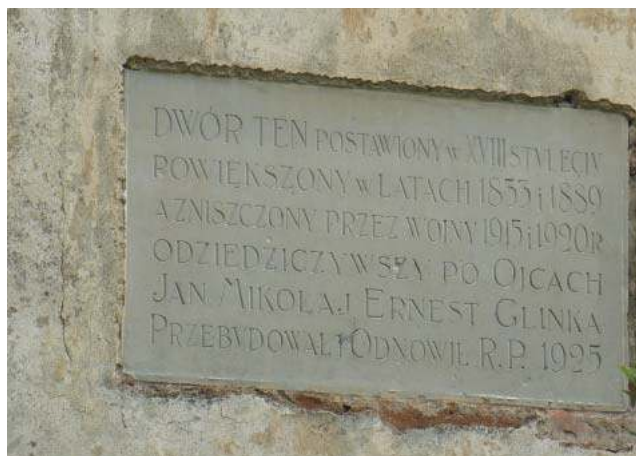
Przebywając od 1915 r. na wychodźstwie w Rosji mieszkał kolejno w Bobrujsku, Rosławiu, Piotrogradzie i Pskowie. Początek wojny to setki tysięcy Polaków wysiedlanych przez Rosjan ustępujących przed Niemcami. Jan zojcem aktywnie uczestniczył najpierw w organizowaniu

komitetów obywatelskich opiekujących się wychodźcami w miastach na szlaku swojego wygnania, a później w Centralnym Komitecie Obywatelskim o zasięgu obejmującym całą Rosję. Ta opieka, to nie tylko troska o byt Polaków, o ich możliwość egzystencji, ale również o żywy inwentarz,

często o wysokich walorach hodowlanych. Władysław Glinka opisuje lata 1914-1918 w „Pamiętniku z Wielkiej Wojny”, w tym również społeczne i polityczne zaangażowanie syna.

Jan Glinka po powrocie w 1919 r. do Suska w niepodległej już Polsce, z zapałem oddaje się pracy społecznej, gospodarowaniu majątkiem i przebudowie dworu oraz parku. Założenia kompozycyjne parku projektował ok. 1900 r. planista - ogrodnik Stanisław Celichowski, a na nowo ukształtował park Stefan Rogowicz.

Prawdopodobnie architekt Rudolf Macura, wielokrotnie goszczony przez Jana w Susku, zaprojektował przebudowę dworu łącząc trzy niezależne budynki (środkowy, barokowy, był najwcześniej wybudowany przez A. Bukowskiego) wprowadzając elementy „dworku polskiego” tj. ganki, portyki, trójkątne szczyty oraz pękate kolumnienki. Pisał o tym prof. Waldemar Baraniewski w dokumentacji historyczno - architektonicznej. Budynki połączone zostały kolumnowym krużgankiem, który wsparł masywne, ceglaste arkady. Koniec przebudowy nastąpił w 1925 r., ale kryzys gospodarczy sprawia, że Jan Glinka traci Susk w 1931 r. Paradoksalnie dramat związany z utratą majątku, dał Janowi możliwość rozwoju swojej pasji związanej z historią, historią sztuki i z archiwistyką. Przesłał być „niewolnikiem zagonu” - pisze J.Lasocka.

Tablica z 1925 r. na budynku dworu w Susku Starym

W przerwie meczu tenisowego. Od lewej siedzi: Jan Glinka (w białym kapeluszu), zaś po prawej siedzi ojciec Władysław Glinka, Susk Stary, ok. 1913 r.

I tak po okresie „suskim”, rozpoczyna się nowy, „białostocki” etap życia Jana Glinki. Obejmuje w Białymstoku posadę kierownika Wojewódzkiego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych z gabinetem służbowym w ... Pałacu Branickich, a sam zamieszkuje na ulicy Ogrodowej 17. Każdą wolną chwilę przeznaczają na poszukiwania dokumentów, które miały później służyć do opracowania monografii Białegostoku. Swoje

urlopy przeznacza na kwendy w archiwach Grodna i Wilna, podziwia Tykocin i Choroszcz. W 1933 r. Jan zostaje prezesem Koła Miłośników Historii, Literatury i Sztuki w Białymstoku. Jego poczucie piękna i harmonii kształtów wybuchło z wielką siłą. Podziw dla zabytków Białegostoku i niepokonywany zapał w przeglądaniu dokumentów doprowadził go do odkrycia na poddaszu starego kościoła archiwum Brani-

Przed dworem stoi Jan Glinka z bratem Stefanem Glinką, Zofią Piętkówną w asyście zarządców. Susk Stary, 1912 r.

Scena romantyczna przy Suskiej studni, 1913 r.

ckich Gryfitów. Odnalazł i wyodrębnił z różnych nieuporządkowanych parafialnych dokumentów.

Janina Lasocka tak pisze o białostockich dokonaniach Jana: „Znalezisko na strychu starego kościółka

stało się dla Jana wstrząsem, olśnieniem, objawieniem. Teraz już wie, już bez ochyby widzi cel swojego życia, widzi go wyraźnie, bez żadnych wahań. Jego powołaniem jest zawód historyka, celem zabiegów

wielka monografia miasta Białegostoku oraz pałacu Branickich. Zaczyna robić notaty, już świadomie i celowo zbierać materiały do historii mecenatu Jana Klemensa Branickiego. Myśl ta nie opuszcza go, pochłania, odsuwa na bok wszystko inne, staje się naczelną, jedyną ideą jego życia. Jak Kolumb siłą intuicji pewnie i świadomie dążył ku nowemu, nieznanemu lądowi, tak Jan nieomylnie wychwytywał materiały dotyczące Białegostoku. Pierwszą pracą samodzielnego historyka jest rozprawka pt. <<Herb miejski Białegostoku>> drukowana w numerze 2 <<Miesięcznika Heraldycznego>>. Zaraz potem, w <<Biuletynie Historii Sztuki i Kultury>> ukazuje się rozprawa pt. <<Choroszcz, letnia rezydencja hetmańska w XVIII stuleciu>>. Obie prace ukazały się wr. 1938.”

>>ciąg dalszy str. 10

Goście Władysława Glinki w Suskim dworze, 1913 r.

Goście Wł. Glinki w Suskim dworze, 1913 r.

Rekreacja w deblu. Susk Stary, przed 1914 r.

Oporządzenie owiec nad stawem w Susku Starym, 1893 r.

Dworska stajnia w Susku Starym, 1907 r.

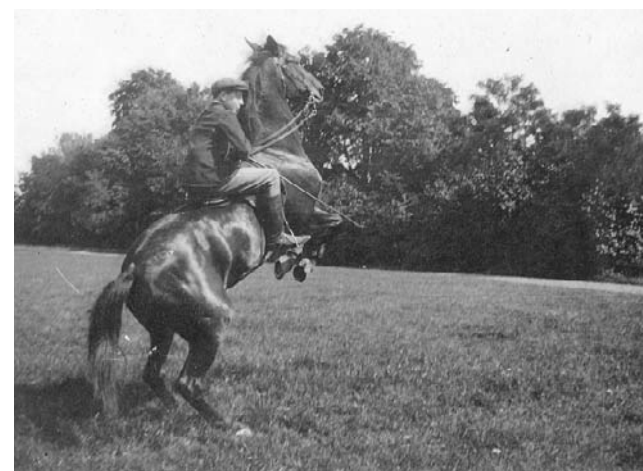
Bronowanie Suskich pól po orce, 1895 r.

O innym dokonaniu pisze J.Lasocka: „Okres białostocki upamiętnił się zinventaryzowaniem i przekazaniem do Archiwum Państwowego w Grodnie archiwum Starzeńskich. Było ono związane z linią podlaską tej rodziny pochodzącej z gnieźnieńskiego. Protoplastą linii

podlaskiej był Maciej Starzeński, pisarz wojska koronnego i starosta brański. Osiadł w Jeżewie koło Tykocina, następnie w Strabli nad Narwią koło Suraza. Ostatni z tej linii Michał, właściciel archiwum, miał dobra Nowodwory k./ Ciechanowca i Klukowo w powiecie Wysoko-Mazowie-

ckim. Archiwum rodzinne postanowił zabezpieczyć w jakimś archiwum państwowym w formie depozytu, wymówiwszy aby syn jego, gdy dorośnie, mógł ewentualnie zabrać pewne dokumenty. Jan, dowiedziawszy się o zamiarach Starzeńskiego, podjął się przeprowadzić sprawę. Ar-

chiwum zinventaryzował i za zgodą właściciela oddał jako depozyt do Archiwum Państwowego w Grodnie. Archiwum Starzeńskich było niewielkie, ale zawierało cenne pozycje, m.in. pamiętniki Wiktoryna Kuczyńskiego i Starzeńskiego, czasopisma z czasów powstania listopa-

Ujeżdżanie konia dla kawalerii carskiej. Susk Stary, 1913 r.

Przed pałacem Branickich. Od lewej: Piotr Plewka, Janusz Pińkowski, Piotr Rafalski. Białystok, 16 VI 2025 r.

Spacer wokół pałacu Branickich Janusza Pińkowskiego wraz z Piotrem Plewką. Białystok, 16 VI 2025 r.

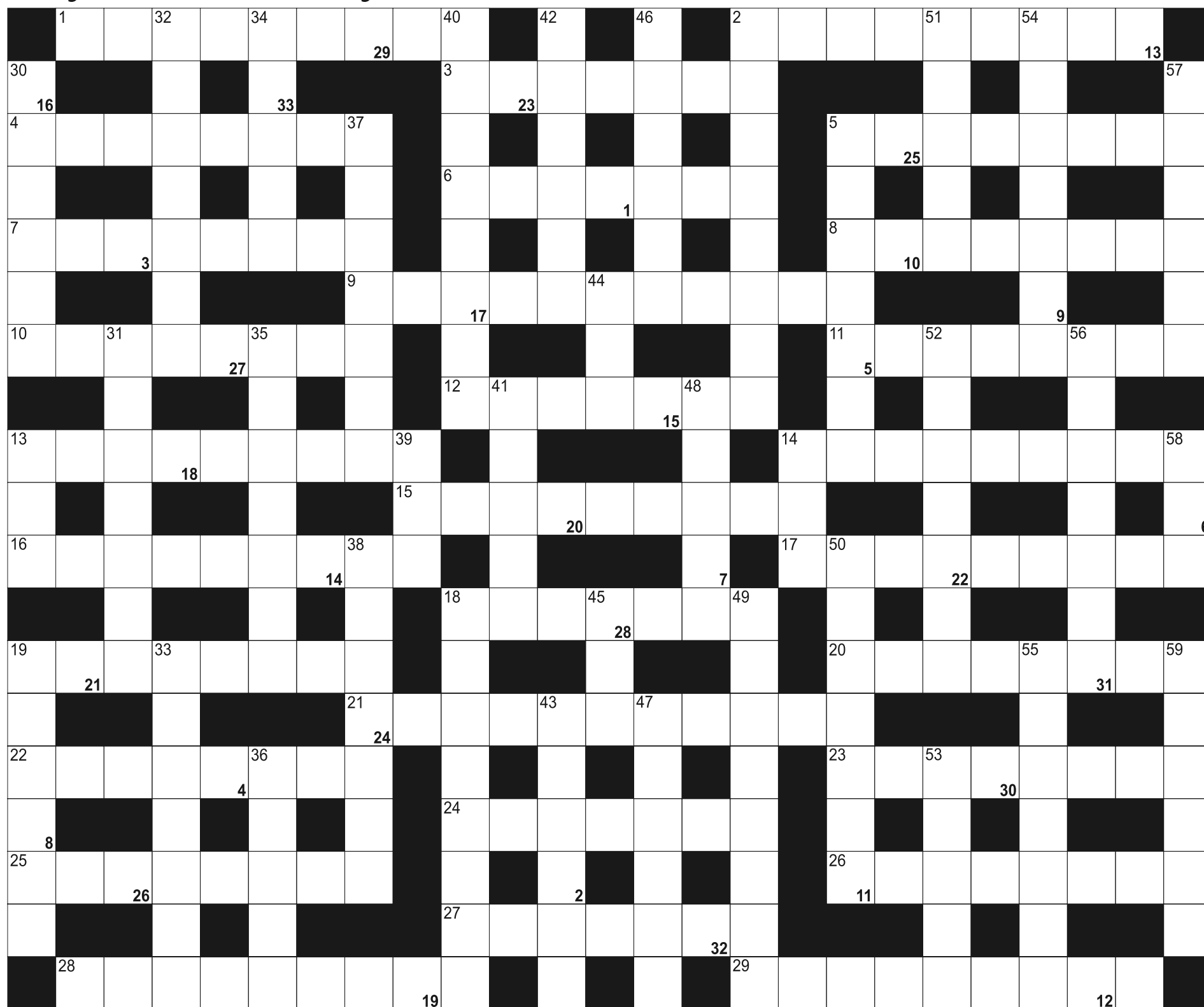
dowego, osiem portretów Branickich i Starzeńskich, 15 druków i 12 rękopisów. Pani Janina Studnicka, ówczesny dyrektor Archiwum Państwowego w Białymstoku, Adama Filonika z 4 IV 1956 r., w którym zwrócił się do Naczelnej Dyrekcji AP z prośbą o rewindykację tych akt od ZSRR.

C.d.n.

Co potem stało się z depozytem nie wiem i w papierach Jana nie

Piotr Rafalski, członek Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 33, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
	22	23	24	25	26	27		28	29	30	31	32	33								

POZIOMO: 1) łopatką do badania gardła; 2) dawny rejent dzisiaj; 3) sadzonka, flanca; 4) układy, znajomości; 5) szlachetne lub nerkowe; 6) jeździectwo inaczej; 7) miasto z Krupówkami; 8) okresowa zmiana sierści; 9) współzawodnictwo; 10) dawny zarządca stadniny; 11) córka Rembrandta; 12) El Greco i Renoir; 13) pasmo górskie z Hermonem; 14) opaska akcyzowa; 15) ciężarowe i osobowe; 16) wizytujący lub tytularny w dyplomacji; 17) zwyczaj towarzyski; 18) napisał "Raport Pelikana"; 19) pod ubraniem; 20) katastrofa, kataklizm; 21) inaczej odszczurzenie; 22) wojsko stacjonujące w mieście; 23) medyczny w karetce; 24) wynajęta do pilnowania sklepu; 25) pospolity

to macierzanka, przyprawa; 26) żona Orfeusza; 27) drukarze, szkodniki drzew; 28) muzyk kościelny; 29) uczestniczka splotów.
PIONOWO: 2) gwałtowny atak na siły wroga; 5) wieczorny positek; 13) Alicja dla przyjaciół; 14) rogaty znak Zodiaku; 18) spódnica z żakietem; 19) stolica Kolumbii; 30) głośne zawołanie; 31) dostojni obywatele miasta; 32) ruskie lub z kapustą; 33) stolica amerykańskiego stanu Michigan; 34) zajęć morski; 35) klamerka do prania na suszarce; 36) filozof z Kition; 37) fizozygmina inaczej; 38) kolonizator, kolonista; 39) Narodowe Siły Rezerwowe; 40) zbiór starych dokumentów; 41) rzeka w

Dachau; 42) najwyższy szczyt Beskidu Małego; 43) bojaźliwy, strachliwy człowiek; 44) mała Izabela; 45) nocne koszmary; 46) dawniej młodzieniec z zamożnej rodziny; 47) schwytać, upolować rybę; 48) rośliny lecznicze; 49) naprawi samochód; 50) najważniejsze w kościołach; 51) i Polański, i Giertych; 52) kalong, pies latający; 53) przepływa przez Władykaukaz; 54) największa wyspa na Jeziorze Wiktorii; 55) graniczy z Kolumbią; 56) mąż pisarki Virginii Woolf; 57) grecka bogini dnia; 58) skrót sportowców akademickich; 59) miasto Ottona Lilienthala.

Mława 15.08.2025

Burmistrz Miasta Mława zaprasza na mławskie obchody Święta Wojska Polskiego w piątek 15 sierpnia 2025 r. Spotkamy się tego wyjątkowego dnia, by razem uczcić pamięć i chwałę obrońców Ojczyzny oraz zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej 1920 roku.

Obchody rozpocznie o godz. 10:00 uroczysta msza św. w intencji Ojczyzny w kościele pw. Świętej Trójcy w Mławie. Następnie uczestnicy przejdą do parku miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, gdzie o godz. 11:00 koncert pieśni patriotycznych da Zespół Artystyczny Seniorów „Cantare”, a po jego zakończeniu – ok. godz. 11:15 – rozpocznie się oficjalny apel, podczas którego m.in. wysłuchamy hymnu państwowego i rysu historycznego poświęconego Świętu Wojska Polskiego, a przybyłe delegacje będą mogły złożyć kwiaty u stóp pomnika Józefa Piłsudskiego.

Mława 15.08.2025

Zapraszamy na spektakl komediowy „Sposób na blondynkę”, godz. 19.00, sala kina Kosmos. Bilety zakupić można na stronie <https://www.kupbilecik.pl/imprezy/154972/M%20C5%82awa/Spos%20na%20B3b+na+blondynk%C4%99/>

TU WARTO BYĆ!

Sposób na blondynkę - Portal randkowy to czasem jedyna możliwość, żeby zmienić swoje życie. Na lepsze lub na gorsze, bo zarówno w realnym życiu jak w Internecie - kiedy się gra, można albo wszystko wygrać, albo przegrać.

Małżeństwo Normy i Czarka trwa wyłącznie z powodu wspólnych kredytów. Zygmunt, mądry człowiek, pewnego dnia, ktoś przebija mu opony w nowym samochodzie. Zygmunt nie lubi ludzi i niewiele o nich wie, za to Czarek, jako wytrawny podrywacz, wie o innych wszystkim. Kto na kogo czyha?

Odwieczna walka dobra ze złem okraszona poczuciem humoru i doskonałym kunsztem aktorskim.

Mława 30.08.2025

Plenerowa gra miejska ŚLADAMI PRZESZŁOŚCI – po raz pierwszy w Mławie!

Czy odważysz się wejść do świata Mławy z roku 1939? Do miasta poganiacza – pełnego tajemnic, handlu, rzemiosła i zabawy. W sobotę, 30 sierpnia, zamiast zakupów w galerii, czeka Cię

żywa lekcja historii, jakiej jeszcze w Mławie nie było.

Podczas gry poznasz dawne zawody, którymi trudnili się mieszkańcy przedwojennej Mławy. Spotkasz rekonstruktorów, którzy poprowadzą Cię przez fascynującą opowieść sprzed lat. Będziesz mieć okazję zrobić sobie zdjęcie niczym z innej epoki, zatańczyć na weselu przy dźwiękach przedwojennych szlagierów, a także zmierzyć się z niejednym wyzwaniem.

To jednak dopiero początek tego, co przygotował Miejski Dom Kultury w Mławie. Na uczestników czeka kilkanaście stacji, przy których trzeba będzie wykonać różne zadania. Każde z nich przybliży Cię do odkrycia hasła zamykającego całą historię.

Gotowy lub gotowa na podróż wczasy? Do wygrania atrakcyjne nagrody. Zabierz rodzinę, znajomych lub graj indywidualnie. Udział w grze jest bezpłatny.

SZCZEGÓŁOWE ZASADY GRY DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE: WWW.MDKMLAWA.COM.

REKLAMA

6 sierpnia 2025 roku zapisze się w mojej pamięci jako moment przełomu w Polsce, w którym pokładałam sporo oczekiwań. Oglądając wystąpienie nowego prezydenta RP, Karola Nawrockiego, byłam nim zbudowana. Bez żadnej kartki, ściągawek i zanotowanych punktów, bez widocznego zdenerwowania, zakłopotania i niepewności prezydent jasno i stanowczo wyłożył to, co myśli, co wie, co zamierza zrobić i jaki model rządzenia przyjąć.

Na rozdrożu

Przemówienie Karola Nawrockiego nie miało nic wspólnego ze stylem PR-owskiej celebracji wyborczego sukcesu, triumfalizmu czy wyższości pierwszej osoby w państwie. Nie było to też wystąpienie dla salonów elit, których atmosfera od lat nie ma wiele wspólnego z codziennością Polaków. Było to wystąpienie mocne w treści i w formie przekazu, klarowne w przedstawionej przez prezydenta diagnozie stanu państwa, odważne w planach działania i komunikowania się z narodem. Karol Nawrocki nie owijał lękliwie niczego w bawelnę i nie puszczał oka do wszystkich naraz, nie podlizywał się nikomu ze strachu jak będzie odebrany. Mówił prosto, pewnie, z zaangażowaniem jak prawdziwy mąż stanu, który myśli w perspektywie pokoleń, a nie sondażowni, i dla którego Ojczyzna nie jest pustosłowiem i sloganem, lecz wymagającym zobowiązaniem. Wspomniał o swoim Planie 21, wymienił kilka zasadniczych punktów, które zwięźle omówił, odniósł się do istotnych obszarów funkcjonowania państwa, co pokazało jego dogłębną wiedzę i predyspozycję do stania na jego czele jako człowieka, który szybko uczy się, analizuje, zapamiętuje i jest gotowy do dźwignięcia ciężaru kierowania nim. Karol Nawrocki objął urząd głowy państwa nie z zamiarem prezydentury „na przeczekanie” moszcząc się na wygodnym fotelu na okres pięciu lat, lecz z zamiarem ciężkiej

ORĘDZIE PREZYDENTA RP — UWAG KILKA

WYSTĄPIENIE KAROLA NAWROCKIEGO PO ZAPRYSIĘŻENIU NA PREZYDENTA RP BYŁO DEKLARACJĄ ZERWANIA Z POLITYCZNYM TEATREM I POCZĄTKIEM POWAŻNEJ ROZMOWY O PAŃSTWIE, KTÓRE, JEŚLI MA PRZETRWAĆ JAKO WSPÓLNOTA, MUSI ODZYSKAĆ SENS SWEJ BYTOWOŚCI, AUTONOMIĘ, JĘZYK MÓWIENIA PRAWDY I GODNOŚĆ. DLA MNIE, OBSERWUJĄCEJ ŻYCIE PUBLICZNE OD DZIESIĄTKÓW LAT, 6 SIERPANIA BYŁ NIE TYLKO DATĄ KONSTITUCYJNEGO AKTU, ALE DNIEM WDZIĘCZNOŚCI ZA TO NOWE OTWARCIE W POLSKIEJ POLITYCE. TEGO DNIA NAPRAWDĘ ŚWIĘTOWAŁAM!

pracy, którą nazwał służbą, gdyż Polska stoi dziś na rozdrożu nie tylko politycznym, cywilizacyjnym czy aksjologicznym, ale przede wszystkim na rozdrożu statusu swej autonomii, suwerenności, w pełni niezależnego bytowania.

„Tak dalej rządzić się nie da”

Mocne słowa prezydenta, które poruszyły rządowe ławy z premierem na czele, o tym, że „tak dalej rządzić się nie da”, padły w kontekście nie ogólników, ale bardzo konkretnych patologii: zapaści wymiaru sprawiedliwości, instrumentalizacji Konstytucji, demontażu wspólnoty. Nawrocki zapowiedział koniec awansów dla sędziów kompromitujących swój urząd, ogłosił powołanie przy Pałacu Prezydenckim rady ds. naprawy ustroju państwa i prace nad nową polską ustawą zasadniczą, dostosowując ją do aktualnych okoliczności, czasu i potrzeb funkcjonowania Polski, mówiąc, że wierzy, iż nowa konstytucja będzie gotowa do przyjęcia w roku 2030. Stwierdził wreszcie, że tak dalej być nie może i Polacy chcą tych zmian i odzyskania sensu słów „państwo prawa”.

Jego deklaracja, że będzie prezydentem wszystkich Polaków, ale nie tych, którzy kpią z prawa i konstytucji, była mocnym sygnałem, że jego prezydentura nie będzie podejściem w stylu „wszyscy jesteśmy równi, niezależnie od tego, co robimy”, lecz będzie to rządzenie, które wyraźnie będzie odróżniać dobro od zła, troskę o państwo od cyni-

zmu politycznego, służbę od geszeftu czy odpowiedzialność za obywateli od ich lekceważenia.

Podobało mi się w tym wystąpieniu, że nie było prób przypodobania się różnym frakcjom politycznym, które i tak nie szukają płaszczyzny dialogu, jak to widzimy na co dzień, lecz dominacji i zbijania własnego kapitału politycznego. Prezydent nie lasił się do nikogo, nie wysyłał sygnałów do mediów, które żywią się pogardą wobec wszystkiego, co nie pasuje do agendy ich mododawców, o czym kolejny raz przekonałam się przeglądając dziś, czyli w dzień po zaprysiężeniu, strony i portale internetowe. Było za to widać w jego Orędziu przywiązanie do pojęć, które dla większości polityków, niestety, brzmią dziś anachronicznie i żenująco, jak suwerenność, odpowiedzialność, wspólnota, naród, patriotyzm, godność, a które dla mnie osobiście mają pierwszorzędne znaczenie, bo wiem, że bez nich nie sposób budować żadnego realnego państwa.

Bez efekciarstwa

Trudno było nie zauważyć, że nowy prezydent mówił nie tylko z przekonania, ale też odnosząc się do osobistego doświadczenia pogardliwej i brudnej kampanii wobec niego w ostatnich miesiącach. Mówił jak ktoś, kto wie, co znaczy być obiektem nagonki, kto widział i odczuł na własnej skórze jak łatwo zniszczyć człowieka w imię koniunkturalnej narracji, mającej zohydzić kogoś

w oczach społeczeństwa. Ale jednocześnie Karol Nawrocki mówił z godnością i bez żalu jak na prawdziwego mężczyznę i chrześcijanina przystało, który nie przyszedł na mównicę, aby się mścić albo się skarżyć, ale przebaczyć i pokazać inne wysokie standardy osobistej kultury moralnej, która ma swe korzenie w byciu katolikiem.

W czasach, gdy wystąpienia polityków coraz częściej przypominają castingi na prowadzącego telewizyjny show albo wystąpienia pożytecznych błaznów lub nietrzeźwych zadymiarzy, wystąpienie Karola Nawrockiego wybrzmiało jako profesjonalne orędzie dojrzałego polityka, który wie po co stoi przed Polakami. Nie było efekciarstwa, ale na wskroś prawdziwe, kompetentne, przemyślane i konkretne. Bez zbędnych metafor i pustych obietnic. I może właśnie dlatego, fizycznie wręcz, czułam ulgę. Ulgę, że ktoś w końcu nazwał rzeczy po imieniu, że zrezygnował z języka politycznego marketingu, by stanąć w prawdzie i przedstawić to, co naprawdę dla nas Polaków, istotne i niewralgiczne.

Oczywiście, pojawiły się głosy, że prezydent mówił językiem konfrontacji. Ale czy możliwe jest dziś przywracanie normalności bez zmierzania się z tym, co ją niszczyło przez lata? Czy można na przykład mówić o wspólnotce, jeśli pozwala się na bezkarność tych, którzy tę wspólnotę traktują jak przeszkodę w realizacji swoich pokątnych celów, które nie mają

wiele wspólnego z polską racją stanu? W tym sensie Karol Nawrocki nie jest politykiem jakich wielu. Przyszedł do polityki, by potraktować ją poważnie jak zadanie, a nie pięcioletni kontrakt i prestiżową synekurę. Jeśli wytrwa, jeśli nie ulegnie presji kompromisów, medialnych pułapek, lęku przed zaszczuciem, bo wygląda na to, że musi się z tym liczyć, może naprawdę stać się kimś znacznie więcej niż prezydentem jednej czy nawet dwóch kadencji. Może być punktem zwrotnym naszej polskiej historii i jej aksjologicznej fizjonomii. Może wejść do panteonu naszych Ojców Niepodległości. I jakkolwiek patetycznie to brzmi, to uważam to za realną perspektywę, ponieważ jestem o tym głęboko przekonana, że Karolowi Nawrockiemu zależy na Polsce i na Polakach.

Początek nowego sporu o Polskę

Dziś potrzebujemy kogoś, kto nie kłeka, nie udaje, nie gra, nie mizdzy się do nikogo i niczego, czy to w Polsce, czy za granicą. Potrzebujemy polityka, który nie przeprasza, że jeszcze istnieje. Za to potrzebujemy takiego, który sprzeciwia się wszelkim patologiom, po-

czawszy od interpretowania prawa po swojemu, łamania Konstytucji, kierowania krajem przez znakomitą większość nieudaczników, po niszczenie jej gospodarczo, technologicznie, ekonomicznie, społecznie. Mam głęboką nadzieję, że Karol Nawrocki zapobieże tej obecnej destrukcji państwa polskiego i na każdym kroku będzie przypominał, że polscy politycy muszą realizować polskie obowiązki – jak sam o tym wspominał.

6 sierpnia 2025 nie był więc końcem kampanii. Był początkiem nowego sporu o Polskę, który toczy się już nie tylko na forach internetowych, w polskim Sejmie i Senacie, w Parlamencie Europejskim czy w mediach, ale przede wszystkim w głowach i w sumieniach rządzących, ale także każdego z nas! I dobrze, że w tym sporze mamy odważny głos świadka nadziei, jakim jest dla mnie obecny prezydent, który nie boi się prawdy, odpowiedzialności i ciężkiej pracy przywracania i promowania polskości, w budowanie jej mocnej pozycji na międzynarodowym forum i stwarzanie szans na jej rozwój. Bo w tym sporze nie chodzi przecież o doraźną politykę, lecz o Polskę. I przyszłość! Naszą i kolejnych pokoleń.

Zdzisława Kobylńska

Jesteśmy prawie rówieśnikami. A jednak kiedy ja śleżałam w liceum nad zawilościami gramatyki języka łacińskiego lub udawałam, że na lekcjach matematyki rozumiem zasady kombinatoryki — Justin stawiał już pewne kroki na scenie ze swoim zespołem 'N Sync, w którym może i był najmłodszy, ale to właśnie on i JC Chasez i ich silne głosy — stanowią właściwie sedno wokalu we wszystkich utworach.

Potem zaczął — właściwie jako jedyny z całej piątki — usłaną licznymi sukcesami karierę solową i takie „Cry Me a River” do dziś z jednej strony wyrwywa mi serce, a z drugiej — zachwyty i podziwy dla samej kompozycji, ale i dla jego wokalistycznych możliwości i talentów. Pewnie, że żar serca zagorzałej fanki mocno przez te bez mała 30 lat zelżał, ale... Prawdziwa miłość nigdy nie rdzewieje, śledziłam zatem jego losy, raz na jakiś czas aktualizując wiedzę na temat muzycznych poczynań Justina. No i bach! W ubiegłym tygodniu Justin Timberlake w swoich mediach społecznościowych powiadomił o tej okropnej diagnozie...!

Zła choroba

Borelioza to infekcja bakteryjna, którą na ludzi przenoszą zakażone kleszcze. U niektórych pacjentów zdiagnozowanych i leczonych z powodu tej choroby objawy, takie jak zmęczenie, bóle i utrata energii, mogą utrzymywać się latami. Justin Timberlake na wieść o chorobie przyznał, że stanął przed decyzją o wcześniejszym przerwaniu trasy, ale ostatecznie zdecydował się ją kontynuować. — Jak wielu z was wie, jestem dość skrytą osobą. Ale skoro już wspominałam trasę koncertową i festiwalową, chcę wam opowiedzieć trochę o tym, co się ze mną dzieje — napisał w czwartek na swoim Instagramie. — Zmagam się między innymi z problemami zdrowotnymi i zdiagnozowano u mnie boreliozę. Nie piszę tego, żebyście mi współczuli — ale żeby rzucić trochę światła na to, z czym

BORELIOZA NIE WYBIERA

I NIE OSZCZĘDZA ABSOLUTNIE NIKOGO. OSTATNIO JUSTIN TIMBERLAKE, NIEGDYŚ JEDNA PIĄTA ZESPOŁU 'N SYNC, OD WIELU LAT UTYTUŁOWANY SOLISTA — UJAWNIŁ, ŻE ZDIAGNOZOWANO U NIEGO BORELIOZĘ WŁAŚNIE. I, JAK PRYZNAŁ — DIAGNOZA ZSZOKOWAŁA GO. A JEDNOCZEŚNIE NAGLE STAŁO SIĘ JASNE, DLACZEGO OSTATNIE MIESIĄCE ALBO WYSTĘPOWAŁ Z OGROMNYM BÓLEM NERWÓW, ALBO CZUŁ SIĘ STRASZNIE ZMĘCZONY LUB CHORY...

zmagam się za kulisami. Jeśli chorowaliście na tę chorobę lub znacie kogoś, kto chorował, to wiecie: życie z nią może być nieubłagane i wyniszczające, zarówno psychicznie, jak i fizycznie.

— Staram się być bardziej transparentny w kwestii zmagania — przyznał Timberlake i dodał, że radość, jaką daje granie, jednak przeważa nad stresem, jaki odczuwa jego ciało, więc „cieszy się, że ją kontynuował”. Jego dwuletnia światowa trasa koncertowa, która rozpoczęła się w kwietniu 2024 roku, zakończyła się w środę, 30 lipca w Turcji. — Nie tylko udowodniłem sobie swoją mentalną wytrzymałość, ale teraz mam tak wiele wyjątkowych chwil z wami wszystkimi, których nigdy nie zapomnę — napisał, dodając, że stara się być „bardziej transparentny” w kwestii swoich zmagania, by „nie zostały źle zinterpretowane”. Zwłaszcza, że artysta przynajmniej kilka razy spotkał się z krytyką ze strony niektórych fanów w mediach społecznościowych za rozczarowujące występy.

Lata burz i zawirowań

Diagnoza Timberlake'a nastąpiła po kilku burzliwych latach w jego życiu. Nie piszę tego, żebyście mi współczuli — ale żeby rzucić trochę światła na to, z czym

kochole, przyznał się do winy i zawarł ugodę, która miała zakończyć jego sprawę o jazdę pod wpływem alkoholu. — Popeliłem błąd, ale mam nadzieję, że ktokolwiek teraz to ogląda i słucha, wyciągnie z tego wnioski. Wiem, że ja na pewno wyciągnąłem — powiedział po rozprawie. Piosenkarz spotkał się również z krytyką po tym, jak szczegóły związku z Britney Spears, jego byłą dziewczyną zostały ujawnione w jej wspomnieniach i osobnym filmie dokumentalnym o Britney Spears. A w międzyczasie jako artysta solowy zdobył 10 nagród Grammy i jest jednym z najlepiej sprzedających się artystów płytowych wszech czasów. Justin jest też autorem, aktorem, tancerzem i producentem muzyczny. Prywatnie od 2007 związany jest z aktorką Jessicą Biel, z którą w październiku 2012 roku wziął ślub. Mają syna, Silasa Randalla.

Coraz bardziej powszechna, wciąż trudna do rozpoznania

Tak w skrócie można opisać boreliozę. Tymczasem jak oceniają specjaliści, zmiany klimatyczne przyczyniają się do globalnego wzrostu zachorowań na boreliozę. Wielu lekarzy ma jednak trudności z roz-

poznaniem jej objawów. Wszystkiemu winne są najbardziej kleszcze.

Kleszcze to pasożyty żywiące się krwią — pod względem przenoszenia chorób na ludzi ustępują jedynie komarom. Jednak kiedy nastąpi ukąszenie, wraz z potencjalnym ryzykiem infekcji i poważnej choroby, można tego nawet nie poczuć. Te pajęczaki, z ośmioma odnóżami i ciałem nie większym od pestki jabłka, mogą wydzielają substancję przeciwzapalną, by ukryć fakt żerowania. Pozwała to wielu chorobotwórczym patogenom, które mogły wcześniej zainfekować kleszcza, przedostać się do krwiobiegu człowieka.

Najbardziej znanym z tych pasożytów jest spiralnie ukształtowana bakteria *Borrelia burgdorferi*, która wywołuje boreliozę. — To rodzaj bakterii, która przenika do każdej tkanki organizmu — mówi dr Jack Lambert, konsultant chorób zakaźnych, profesor medycyny na University College Dublin i założyciel Lyme Resource Centre. — Uszkadza mózg, stawy. Uszkadza mięśnie, układ nerwowy, obwodowy układ nerwowy, pęcherz moczowy i jelita.

Borelioza może również powodować paraliż twarzy, problemy z sercem, silne zmęczenie oraz bolesne mrowienie w dłoniach i stopach. W rezultacie, różnorodność objawów sprawia, że nie każdy pacjent jest traktowany poważnie.

I ta walka nadal trwa. Walijski raper Ren, na przykład, początkowo miał zdiagnozowaną chorobę afektywną dwubiegunową i zespół przewlekłego zmęczenia. Przykuty do łóżka przez kilka lat, musiał nawet zawiesić karierę muzyczną, zanim w 2015 roku postawiono mu prawidłową diagnozę: borelioza. Nadal leczy choroby autoimmunologiczne będące wynikiem zakażenia.

Borelioza rzadko jest śmiertelna, a większość osób wyzdrowieje, jeśli zostanie szybko leczona antybiotykami. Problem tkwi w diagnozie, ponieważ wielu lekarzy przywiązuje zbyt

Justin Timberlake

dużą wagę do początkowej obecności rozprzestrzeniającej się wysypki (rumienia wędrującego), która ma czerwone, koncentryczne pierścienie przypominające tarczę do rzutek. Ale nawet w przypadku klasycznej wysypki lekarze rodzinni często diagnozują ją jako grzybicę. Tymczasem grzybica to tylko wysypka. Nie towarzyszy jej ból stawów ani problemy z pamięcią.

Według badania z 2022 roku w czasopiśmie *British Medical Journal Global Health*, borelioza prawdopodobnie zainfekowała już ponad jedną na dziesięć osób na świecie. Najbardziej zaraźliwymi regionami są Azja Wschodnia, Europa Środkowa i Europa Zachodnia. Pomimo ostrzeżeń o zagrożeniach związanych ze wzrostem liczby owadów pasożytniczych spowodowanym zmianami klimatu — w tym kleszczy — nadal istnieją problemy z diagnozowaniem i leczeniem boreliozy. Luki te są szczególnie widoczne, gdy objawy utrzymują się po leczeniu. Niedawno piosenkarze Justin Bieber, Shania Twain i Avril Lavigne, aktor Ben Stiller, modelka Bella Hadid, aktorka Amy Schumer i 22-letni belgijski kolarz Arnaud De Lie — publicznie ujawnili, że też zachorowali na boreliozę.

Specjaliści ostrzegają, że u niektórych pacjentów może rozwinąć się poważnie upośledzająca choroba. To zresztą jedna z zagadek i łamigłówek w świecie boreliozy: niby większość osób wraca do zdrowia, ale u innych objawy utrzymują

**BORELIOZA
RZADKO JEST
ŚMIERTELNA,
A WIĘKSZOŚĆ
OSÓB
WYZDROWIEJE,
JEŚLI ZOSTANIE
SZYBKO LECZONA
ANTYBIOTYKAMI.**

się latami. Richard Wilson, dokumentalista i były korespondent BBC ds. środowiska, został ukąszony przez kleszcza w 2016 roku. Pomimo znalezienia kleszcza wbitego w ramię i pojawienia się wysypki w ciągu kilku dni, powiedziano mu: „To nie jest strzał w dziesiątkę, więc to nie borelioza”. Dwa lata później, po uporczywych problemach ze zmęczeniem i problemami jelitowymi, nalegał na test na boreliozę. Wynik był negatywny. — Nikt mi nie powiedział, że testy mogą być fałszywie negatywne nawet w 25% przypadków — mówi dzisiaj i ostrzega. Doktor Lambert porównuje to do sytuacji, w której ludzie mogą mieć negatywne wyniki testów na covid-19, a mimo to nadal mieć objawy choroby. — W przypadku długotrwałego covid-19 kierujemy się zdrowym rozsądkiem. Układ odpornościowy pacjenta został osłabiony przez lata walki z tą infekcją. Jeśli chodzi o boreliozę, wydaje się, że brakuje nam edukacji na wszystkich szczeblach praktyki medycznej.

Najlepszym sposobem leczenia boreliozy są antybiotyki. Kiedyś istniała szczepionka, ale została wycofana w 2002 roku. Ale... Żyjemy w czasach, w których medycyna rozwija się dynamicznie i w ciągu najbliższych pięciu do dziesięciu lat nastąpią ogromne postępy. I chyba nie tylko ja mam taką nadzieję...

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z materiałów BBC, bbc.co.uk oraz z konta Instagram [@justintimberlake](https://www.instagram.com/justintimberlake).

